
Mobilita

Enviromentálně šetrnější způsoby dopravy za studiem či do zaměstnání

Cílem následujících doporučení je podpořit studující a zaměstnance/ zaměstnankyně univerzity, aby pro cestování do práce a do školy využívali udržitelné způsoby dopravy, a to konkrétně chůzi, jízdu na kole, hromadnou dopravu, případně tzv. car-pooling. Doporučení zohledňují nejen podmínky města Prahy, ale i Plzně či Hradce Králové:

- **Chůze**

V případě umístění fakulty/místa pracoviště na dobře dostupném místě je jednou z možností dopravování se chůze. Důležitá je dobře značená pěší zóna nebo jinak bezpečně vymezené možnosti pro chůzi (podchod, lávka, stezka, atd.). V případě nevyhovujících podmínek pro chůzi, může zaměstnavatel vytvořit lepší podmínky pro pěší např. lobováním za zlepšení infrastruktury pro chodce. Zaměstnanci/ zaměstnankyně/ studující mohou být motivováni k chození do práce např. vyhlášením soutěže nebo realizací teambuildingu.

Usnadnit tento způsob dopravy může také vytvoření aplikace, která lidem doporučuje konkrétní cesty nebo způsob, jak se snadno pohybovat mezi univerzitními budovami. Daná aplikace pak může být využita i na další udržitelné způsoby dopravy – kolo, MHD. Jiný přístup budou vyžadovat budovy v centru Prahy, a jiný naopak budovy mimo centrum v Hradci Králové nebo Plzni.

- **Cyklistická doprava**

Podmínkou pro podporu tohoto způsobu dopravování je existence vhodných tras, které by zaměstnanci/ zaměstnankyně a studující mohli na kole bezpečně absolvovat. Je proto nutné zmapovat cyklistické stezky a jejich propojení s budovami UK. Pro posílení zájmu o využívání kola jako dopravního prostředku může sloužit vytvoření podmínek pro ukládání kol a uskladnění cyklistických pomůcek (uzamykatelné stojany, přístřešky na kola, sprchy, skříňky na helmy apod.), nákup cyklistického vybavení (kola, helmy apod.), zavedení bezplatného servisu na údržbu kol, možnost zapůjčení univerzitního kola nebo finanční příspěvek na pořízení jízdního kola. Univerzita se také může zapojit do již existujících výzev jízdy na kole, jako je např. Do práce na kole/ Do školy na kole nebo Evropský týden mobility, viz níže. Opět je nutné počítat s rozmanitostí univerzitních budov a jejich dostupností.

Podmínky pro dojíždění na kole budou příznivější mimo centrum města. V centru je také obtížnější skladování kol i případné zázemí v podobě šaten a sprch. V tomto směru má největší potenciál Hradec Králové, který je obecně známý jako město cyklistů. Je zde také možnost půjčování kol od Nextbike, který poskytuje slevy na ISIC kartu. Nextbike je dostupný také v Praze, v Plzni zatím bohužel ne. Univerzita má na rektorátu pro své zaměstnance/ zaměstnankyně k dispozici také omezený počet elektrokol.

- **Veřejná doprava**

Praha, Plzeň i Hradec Králové jsou města s dobře fungující sítí veřejné dopravy. Není tak problém se do práce nebo školy dopravovat prostředky městské hromadné dopravy. Klíčový je přehledný a srozumitelný informační systém o dopravních službách a pomáhá také kvalita samotných vozů veřejné dopravy. V případě, že je to pro zaměstnance/ zaměstnankyně nebo studující v některé oblasti problém, je možné nápravu řešit lobbingem na úrovni města. Ke zvýšení motivace může zaměstnavatel také přispět finanční dotací na jízdenky veřejné dopravy. Případně může nabízet jejich prodej přímo na pracovišti, nabídnout zákaznické karty a věrnostní účty se slevami na veřejnou dopravu.

- **Car-pooling a dojíždění autem**

Nedostatek volných parkovacích míst a nedostatečnou dostupnost místa pomůže vyřešit správa parkovišť. Dohlíží se například na to, aby byli při parkování upřednostněni zaměstnanci/ zaměstnankyně, kteří nemají jiné možnosti než cestovat autem, dojíždějí z větší dálky, nebo řidiči se sdílenými auty. Právě poslední jmenovaný způsob je vhodný pro ty, pro něž doprava na kole či pěšky není možná vzhledem k větší vzdálenosti od školy; více lidí proto může sdílet jedno auto.

Zaměstnavatelé mohou být významně nápomocní také při podpoře vyhledávání partnerů pro spolujízdu prostřednictvím rezervačního systému. Ideální spolujezdci by měli mít podobnou pracovní dobu a bydlet blízko sebe, nebo alespoň po cestě. Součástí podpory jsou vyhrazená parkovací místa a snížení nebo odpuštění poplatků za parkování účastníkům spolujízdy. Tato možnost by však měla být primárně pro budovy umístěné mimo centrum města. V centru Prahy, ale i Plzně a Hradce je potřeba zaměstnance/zaměstnankyně/studující motivovat k využívání alternativních dopravních

prostředků. Nově by na okrajích měst měla také vzniknout nová parkoviště P+D (Park and Drive) neboli zaparkuj a jeď. Jde o označení nového typu parkovišť určených pro zaparkování vozidel, jejichž řidiči budou pokračovat do centra města jako spolujezdcí v jiném vozidle. Parkoviště mohou obsahovat také dobíjecí stanice pro elektromobily, případně stojany pro úschovu jízdních kol.

- **Kampaně, do kterých se může UK zapojit**

Evropský týden mobility je kampaň Evropské komise, která se každoročně koná v termínu 16.–22. září. Cílem je zvýšit povědomí občanů o udržitelné mobilitě, upozornit na problémy v dopravě a hledat řešení šetrná ke klimatu a životnímu prostředí. Vítané jsou všechny aktivity na podporu veřejné dopravy, chůze, cyklistiky i dalších forem aktivní a udržitelné městské mobility. Může jít o organizované pěší procházky nebo cyklojízdy městem, akce a hry uspořádané v ulicích či vzdělávací workshopy.

Mezinárodní den bez aut se slaví každoročně 22. září a je součástí ETM. Akce má poukázat na přijatelnější způsoby dopravy a podpořit omezování městského automobilismu.

Výzva **Do práce na kole** je dlouholetý projekt spolku AutoMat na podporu městské cyklistiky a dalších druhů aktivní a udržitelné dopravy (chůze, běh).

Harmonogram roku:

Lednová výzva: 15.-21. 01. 2024 (registrace od prosince)

Květnová výzva: 01.-31. 05. 2024 (registrace od 1. února 2024)

Zářijová výzva: dva týdny v září 2024 (registrace od konce srpna 2024)

Výzva **Do školy na kole** běží od 01. do 31. května v rámci Květnové výzvy a cílem je motivovat co nejvíce studujících, aby jako dopravní prostředek po městě používali jízdní kolo, koloběžku nebo jakoukoli udržitelnou formu dopravy včetně běhu a chůze. Do školy na kole je celorepublikovou výzvou pro studující od 16 let.

Evropský týden mobility je kampaň Evropské komise, která se každoročně koná v termínu 16.–22. září. Cílem je zvýšit povědomí občanů o udržitelné mobilitě, upozornit na problémy v dopravě a hledat řešení šetrná ke klimatu a životnímu prostředí. Vítané jsou všechny aktivity na podporu veřejné dopravy, chůze, cyklistiky i dalších forem aktivní a udržitelné městské mobility. Může jít o organizované pěší procházky nebo cyklojízdy městem, akce a hry uspořádané v ulicích či vzdělávací workshopy.

Cílem projektu Výzva 10 000 kroků je motivovat k pravidelné aktivitě vykonané po svých vlastních nohou, a to alespoň po dobu jednoho měsíce. Výzva 10 000 kroků pracuje s magickou hranicí deseti tisíc, což zhruba odpovídá 7,5 kilometru. Aktivitu je možné v rámci výzvy monitorovat na jakémkoliv zařízení a následně ji účastníci v podobě printscreenu nahrávají do svého profilu. Od podzimu 2022 je možné využít také nové aplikace 10 000 kroků, která je dostupná zdarma. Každý kilometr je bodově ohodnocen, přičemž je zohledněn věk účastníka a jeho BMI.